ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

ПРЕЗИДІЯ

П О С Т А Н О В А

21.12.2017 м. Київ № П–12–3

Про стан виконання Генеральної угоди на 2016-2017 роки та пропозиції щодо внесення змін і доповнень до неї

На виконання абзацу 5 Заключних положень Генеральної угоди на 2016-2017 роки відбулося три засідання Спільної робочої комісії повноважних представників Сторін з підбиття підсумків виконання Генеральної угоди на 2016–2017 роки та розгляд пропозицій сторін соціального діалогу щодо внесення змін і доповнень до чинних домовленостей.

Так, за результатами спільних засідань сторонами надано оцінку стану виконання положень Генугоди: виконано – 5, виконується – 125, виконується частково – 20, «Термін виконання не настав» – 1 (інформація про стан виконання положень Генеральної угоди на 2016–2017 роки станом на 1 липня 2017 року додається).

Також, за 11 положеннями сторони вирішили не надавати оцінку стану виконання, у тому числі через зміни у законодавстві та за 23 положеннями сторони оцінку стану виконання віднесли до розбіжностей, зокрема з питань: виконання зобов'язань щодо погашення заборгованості з виплати заробітної плати, здійснення упереджувальних заходів з метою мінімізації негативного впливу підвищення цін і тарифів, запровадження окремого обліку виробничих травм та профзахворювань, удосконалення системи пільгового пенсійного забезпечення, в т.ч. через використання результатів атестації робочих місць, а також законодавчого застосування нових підходів щодо методології визначення прожиткового мінімуму відповідно до конвенцій МОП.

З метою забезпечення реалізації доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б, наданого 07.11.2017 під час зустрічі з профспілками, 24 листопада ц.р. було проведено тристоронні консультації, де погоджено план дій щодо підготовки до колективних переговорів та знайдено розуміння стосовно необхідності продовження дії чинної угоди на період ведення колективних переговорів з укладення Генеральної угоди на новий строк.

У той же час, на останньому засіданні Спільної робочої комісії повноважних представників сторона органів виконавчої влади звернулася до інших сторін з проханням щодо необхідності проведення додаткових консультацій з питання продовження строку дії Угоди, а сторона роботодавців – по пункту 2.4. Розділу II «Оплата, умови, охорона праці та соціальний захист працюючих».

Враховуючи вищевикладене, Президія Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Визнати виконання положень Генеральної угоди на 2016–2017 роки станом на 1 липня 2017 року реалізованими не повною мірою, розглянути це питання на засіданні СПО об'єднань профспілок та рекомендувати за підсумками засідання звернутися до Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. щодо виконання доручення від 7 листопада ц.р. стосовно вжиття додаткових заходів для забезпечення виконання Генеральної угоди на 2016–2017 роки.

2. Узяти за основу розроблену ФПУ Заяву СПО об'єднань профспілок щодо переговорного процесу з укладення Генеральної угоди на новий строк та внести її на розгляд СПО об'єднань профспілок з метою вироблення консолідованої позиції (додаток 2).

3. Схвалити зміни до Генеральної угоди на 2016–2017 роки та внести їх на розгляд СПО об'єднань профспілок (додаток 3).

4. Доручити керівництву ФПУ в рамках Робочої комісії СПО об'єднань профспілок провести додаткові консультації з іншими сторонами соціального діалогу з метою врахування позицій, висловлених на засіданні Спільної робочої комісії повноважних представників сторонами роботодавців й органів виконавчої влади щодо окремих положень чинної Генеральної угоди, зокрема:

- абзацу другого Загальних положень (строк дії Угоди);
- пункту 2.4. Розділу ІІ «Оплата, умови, охорона праці та соціальний захист працюючих (продовження дії розміру тарифу І розряду в не бюджетній сфері);
- активізувати колективні переговори з укладення Генеральної угоди на новий строк.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови ФПУ Шубіна О.О.

Голова ФПУ **Г.В. Осовий**

Надіслано: керівництву ФПУ, членським організаціям, структурним підрозділам апарату ФПУ, АПСВТ, канцелярії.

Додаток 1
до постанови Президії ФПУ
від 21.12.2017 № П–2–3

Інформаційна записка
щодо стану виконання положень Генеральної угоди на 2016–2017 роки станом на 1 липня 2017 року

На виконання абзацу 5 Заключних положень відбулося три засідання Спільної робочої комісії повноважних представників Сторін з підбиття підсумків виконання Генеральної угоди на 2016–2017 роки та розгляд пропозицій сторін соціального діалогу щодо внесення змін і доповнень до чинних домовленостей.

Так, за результатами спільних засідань сторонами надано оцінку стану виконання положень Генугоди: виконано – 5, виконується – 125, виконується частково – 20, «Термін виконання не настав» – 1.

Також за 11 положеннями сторони вирішили не надавати оцінку стану виконання, в тому числі через зміни у законодавстві та за 23 положеннями сторони оцінку стану виконання віднесли до розбіжностей, зокрема з питань: виконання зобов'язань щодо погашення заборгованості з виплати заробітної плати, здійснення упереджувальних заходів з метою мінімізації негативного впливу підвищення цін і тарифів, запровадження окремого обліку виробничих травм та профзахворювань, удосконалення системи пільгового пенсійного забезпечення, в т.ч. через використання результатів атестації робочих місць, а також законодавчого застосування нових підходів щодо методології визначення прожиткового мінімуму відповідно до конвенцій МОП.

І. Статистика виконання Генеральної угоди на 2016–2017 роки за оцінкою Сторін станом на 1 липня 2017 року

Оцінка	І розділ	ІІ розділ				ІІІ розділ	Заключні положення
		Оплата праці	Умови та охорона праці	Соціальний захист працюючих	Гуманітарні питання, молодіжна політика, задоволення духовних потреб населення		
Виконано	1	2	-	-	-	-	2
Виконується	32	28	19	14	20	9	3
Виконується частково	5	5	4	1	2	3	-
Термін виконання не настав	-	1	-	-	-	-	-
Не надано оцінку стану виконання	1	4	4	1	1	-	-
Віднесено до таблиці розбіжностей	8	7	2	4	2	-	-

Таблиця
розбіжностей оцінки Сторонами стану виконання окремих пунктів Генеральної угоди на 216–2017 роки

Оцінка / Позиції сторін	I розділ			II розділ								
				Оплата праці			Умови та охорона праці			Соціальний захист працюючих		
	Профспілки	КМУ	Роботодавці	Профспілки	КМУ	Роботодавці	Профспілки	КМУ	Роботодавці	Профспілки	КМУ	Роботодавці
Виконується	3	10	-	-	6	2	-	2	2	-	6	6
Виконується частково	4	-	6	1	-	3	1	-	-	6	-	-
Не виконується	2	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Не виконано	-	-	2	4	-	1	1	-	-	-	-	-

II. Позитиви реалізації Генеральної угоди на 2016–2017 роки з початку 2017 року, зокрема у сфері:

Підвищення конкурентоздатності національного виробника та забезпечення зростання зайнятості

- відбулось зростання ВВП на 2,1% (з січня – вересня 2017 до січня – вересня 2016), що одразу ж позитивно позначилось на кількості наявних робочих місць. Протягом січня – жовтня 2017 року кількість вакансій, заявлених роботодавцями становила 903,7 тис. од., що на 96,4 тис. вакансій більше, ніж у січні–жовтні 2016 року;

- середньостроковим планом пріоритетних дій Уряду до 2020 року та Планом пріоритетних дій Уряду на 2017 рік передбачено розробку низки стратегічних програм розвитку економіки (Стратегія розвитку промислового комплексу України, Стратегія розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року, Дорожня карта стратегічного розвитку торгівлі України, Енергетична стратегія України до 2035 року, Експортна стратегія України, Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року). Прийнято рішення Національного комітету з промислового розвитку від 07.04.2017 про розробку за участі соціальних партнерів Стратегії розвитку промислового комплексу *(п.1.1, 1.2, 1.3, 1.8);*

- підвищено якість адміністрування податку на додану вартість, зокрема Законом України від 21.12.2016 № 1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні», який набрав чинності з 01.01.2017, передбачено запровадження єдиного публічного Реєстру заяв на бюджетне відшкодування ПДВ, відповідно до якого орган, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, буде в автоматичному режимі перераховувати кошти, які підлягають відшкодуванню з бюджету. Зазначений Реєстр запрацював з 1 квітня 2017 року *(п.1.6);*

- підвищено ефективність взаємодії профспілкових органів та органів Державної фіскальної служби України (*п.1.7*), зокрема в частині реєстрації профспілок як неприбуткових організацій;

- оновлено склад постійно діючої тристоронньої робочої групи для проведення консультацій на всіх стадіях бюджетного процесу (наказ Мінфіну від 15.02.2017 № 220), проведено низку зустрічей з представниками профспілок у рамках опрацювання Основних напрямів бюджетної політики на 2018 рік та проекту Державного бюджету України на 2018 рік *(п.1.27);*

- у грудні ц.р. на засіданні НТСЕР планується розгляд питання «Забезпечення збереження та розвитку трудового потенціалу України» (*п.1.8*);

- розширено можливості щодо залучення до роботи членів малозабезпечених сімей та внутрішньо переміщених осіб *(п.1.8)*;

- розробляються нормативні акти щодо забезпечення державної допомоги на працевлаштування окремих категорій працівників, створення нових робочих місць, професійну підготовку працівників *(п. 1.8., 1.36)*;

- активізовано роботу соціальних партнерів в питанні розробки професійних стандартів та здійснення наставництва на виробництві, зокрема напрацьовуються проекти Методики розроблення професійних стандартів та здійснюється розробка нормативної бази для розвитку системи кваліфікацій *(п.1.36);*

- відновлено роботу Ради з професійної орієнтації населення *(п.1.36);*

- створено робочу групу з питань прогнозування тенденцій на ринку праці України *(1.38);*

Оплати праці

- зростання середньої заробітної плати протягом 2017 року на 22,8% з 6008 грн у січні до 7377 грн у жовтні 2017 року, що майже вдвічі перевищило індекс інфляції, який склав 111,5% (до грудня попереднього року) *(п. 2.1., 2.2);*

- зростання реальної заробітної плати у січні – жовтні 2017 року – на 18,9%, що перевищило темп зростання ВВП, який склав 2,5% у І кварталі, 2,3% – у ІІ та 2,1 – у ІІІ кварталі відносно відповідного періоду попереднього року *(п. 2.3.);*

- досягнення домовленості сторін Генеральної угоди щодо розміру тарифної ставки робітника І розряду на 2017 рік та встановлення у низці галузевих угод тарифної ставки робітника І розряду небюджетної сфери у розмірі, який перевищує 110% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб, зокрема:

120% від прожиткового мінімуму - Зміни № 1 до Галузевої угоди між Міністерством соціальної політики України та профспілками працівників соціальної сфери України і працівників державних установ України на 2016–2018 роки; Галузева угода між Державним агентством водних ресурсів України і Профспілкою працівників агропромислового комплексу України на 2017–2019 роки; Галузева угода між Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Об'єднанням організацій роботодавців «Всеукраїнська конфедерація роботодавців житлово-комунальної галузі України» та Центральним комітетом профспілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України на 2017–2018 роки; Зміни та доповнення до Галузевої угоди між Міністерством аграрної політики та продовольства України, Всеукраїнським об'єднанням організацій роботодавців «Федерація роботодавців агропромислового комплексу та продовольства України» і Професійною спілкою працівників агропромислового комплексу України в харчовій та переробній промисловості на 2014-2016 роки; Галузева угода між Державним комітетом телебачення і радіомовлення України та Профспілкою працівників культури України на 2017-2021 роки у сфері

телебачення і радіомовлення; Зміни і доповнення до Галузевої угоди між Міністерством інфраструктури України та Центральним комітетом профспілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України на 2017–2018 роки; Галузева угода в електроенергетиці за видами економічної діяльності: (35.12) «Передача електроенергії»; (35.13) «Розподілення електроенергії»; (35.14) «Торгівля електроенергією» за Національним класифікатором України КВЕД ДК 009:2010; Галузева угода між Державним агентством автомобільних доріг України і Профспілкою працівників автомобільного транспорту та шляхового господарства України на 2017–2019 роки тощо;

128% від прожиткового мінімуму - Галузева угода між Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Фондом державного майна України, Всеукраїнським галузевим об'єднанням організацій роботодавців хімічної промисловості та Центральною Радою профспілки працівників хімічних та нафтохімічних галузей промисловості України на 2017–2020 роки;

155 % від прожиткового мінімуму - Галузева угода між асоціацією «Украгробуд» та Профспілкою працівників агропромислового комплексу України на 2017–2019 роки;

135%-160% від прожиткового мінімуму - Зміни та доповнення до Галузевої угоди між Міністерством регіонального розвитку та будівництва України та Профспілкою працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України на 2009–2011 роки;

Також в окремих угодах встановлено **коефіцієнти за видами робіт від 1,43 до 3,0 до розміру прожиткового мінімуму** - Галузева угода між Національною акціонерною компанією «Надра України» і Всеукраїнською профспілкою працівників геології, геодезії та картографії на 2017–2019 роки

1,5; 1,65; 1,8 до розміру прожиткового мінімуму - Зміни та доповнення до Міжгалузевої угоди у сферах машинобудування, металообробки, електротехніки, радіоелектроніки, приладобудування, суднобудування, деревообробної та паперової, легкої та текстильної промисловості України, укладеної на 2016–2020 роки тощо *(п. 2.4.);*

- зростання середньомісячної заробітної плати у січні-жовтні 2017 року на 37,1% до 6900 грн відносно попереднього року, що на 22,5% перевищило інфляцію у тому ж періоді *(п. 2.20);*

- зменшення на 6,6 в.п. (з 67,4% у березні 2017 року до 60,8% у вересні 2017 року) частки працівників, які отримували заробітну плату нижче ніж 2 мінімальні заробітні плати, та збільшення на 2,8 в.п. (з 8,5% у березні 2017 року до 11,3% у вересні 2017 року) частки працівників, які отримували заробітну плату вище ніж 4 мінімальні заробітні плати *(п. 2.22.);*

Разом з тим, вагомим досягненням стало підвищення з 1 січня вдвічі мінімальної заробітної плати та встановлення її, відповідно до оновленого прожиткового мінімуму, у розмірі 3200 грн, що забезпечило:

- активізацію внутрішнього споживчого попиту та поліпшення споживчих настроїв.

За даними НБУ, у II кварталі 2017 року зростання реального ВВП становило 2,3% р/р, основним чинником якого стало відновлення внутрішнього попиту, зростання інвестицій, активізація приватного споживання. По-перше, це відбулося завдяки зростанню доходів населення внаслідок підвищення заробітних плат в приватному секторі через високий попит на робочу силу. По-друге, цьому сприяло поступове поліпшення споживчих настроїв на тлі оголошених соціальних ініціатив Уряду (Інфляційний звіт, жовтень 2017 року).

- збільшення надходжень від податків і зборів до бюджетів всіх рівнів, Пенсійного фонду та фондів соціального страхування.

За інформацією Державної фіскальної служби України, за 9 місяців 2017 року до зведеного бюджету перераховано майже 132 млрд грн податку на доходи фізичних осіб (у т. ч. до місцевих бюджетів надійшло 78,3 млрд грн), що на 33,5 млрд грн або 34% більше, ніж за відповідний період 2016 року.

Крім того, з початку 2017 року надходження від ЄСВ склали 160,9 млрд грн, що на 43,8 млрд грн більше, ніж за відповідний період 2016 року.

- **зростання частки заробітної плати в доходах населення** з 41,8% у 2016 році до 47,1% у II кварталі 2017 року, що сприятиме скороченню кількості отримувачів субсидій на житлово-комунальні послуги, державної адресної соціальної допомоги та інших соціальних виплат.

Соціального захисту

- скасовано 10.04.2017 рішення НКРЕКП про встановлення тарифів на послуги транспортування та розподілу природного газу, завдяки оперативно вжитим профспілковим заходам *(п. 2.100)*;

- з метою ознайомлення сторін соціального діалогу в Україні з передовою практикою розрахунку прожиткового мінімуму у державах-членах ЄС та вироблення позиції щодо вдосконалення методології розрахунку та застосування прожиткового мінімуму в Україні ФПУ спільно з Інститутом технічної допомоги та обміну інформацією (TAIEX) проведено міжнародний семінар на тему: «Методологія визначення прожиткового мінімуму» 30–31 травня 2017 року *(п. 2.84)*.

Умов та охорони праці:

З метою реалізації домовленостей з ініціативи Профспілок до Плану заходів на 2017 рік із реалізації пріоритетів діяльності НТСЕР у 2017 році, затвердженого рішенням Президії Національної ради 05.04.2017 року, включене завдання щодо спільної участі Сторін в реалізації Проекту технічної допомоги МОП «Зміцнення системи інспекції праці і механізмів соціального діалогу», і зокрема пілотної кампанії з подолання незадекларованої праці, яка проводиться в рамках проекту. Участь у проекті бере ФПУ та низка всеукраїнських профспілок, які активно співпрацюють з МОП та НТСЕР протягом 2017 року, робота проводиться у декількох галузях.

Також до позитивних результатів виконання Генеральної угоди слід віднести постійне забезпечення Сторонами низки пунктів, а саме *2.46.1, 2.48, 2.49, 2.51, 2.52, 2.54, 2.56, 2.60, 2.61, 2.64, 2.65.2, 2.71, 2.74, 2.80, 2.82,* реалізація яких потребує систематичної контролюючої роботи з боку органів виконавчої влади за умовами та станом охорони праці та охорони здоров'я в Україні у співпраці з всеукраїнськими профспілками та об'єднаннями профспілок у регіонах.

Так, серед положень Угоди щодо охорони праці та здоров'я працівників, як найбільш значущі слід відмітити виконання наступних положень:

- удосконалення державної статистичної звітності щодо умов та безпеки праці, виробничого травматизму, професійної захворюваності, їх соціально-економічних наслідків, видатків роботодавців на заходи поліпшення умов та безпеки праці (*пп. 2.48., 2.49.);*

- розглянуто Концепцію системи управління охороною праці на підприємствах усіх форм власності, в тому числі управління ризиками, розробником якої є ННДІПБОП. На даний час Держпраці готує цей документ для подання на розгляд Кабінетом Міністрів України (*п. 2.50*);

- триває перегляд за участю сторін соціального діалогу чинних нормативно-правових актів з питань проведення атестації робочих місць за умовами праці та визначення права працівників на пільги і компенсації за роботу з шкідливими умовами праці та внесення відповідних зміни до них (*п. 2.55*);

- розроблено і узгоджено з СПО об'єднань профспілок проект Концепції відновлення медицини праці в Україні та здійснення профілактичних заходів із запобігання професійним захворюванням і професійним отруєнням у працівників, зайнятих на виробництвах з шкідливими умовами праці (*пп. 2.60., 2.61.*);

- враховано (частково) профспілкові пропозиції з питань охорони праці в операційному плані дій Уряду на 2017 рік (*п. 2.67*);

- розширено участь представників профспілок у розслідуванні нещасних випадків на виробництві. Завдяки їх активній позиції у більшості випадках вирішуються питання зняття безпідставних звинувачень потерпілих, а також прийняття рішення про зв'язок цих випадків з виробництвом та виплату потерпілим належних відшкодувань (*п. 2.68*);

Соціального страхування та пенсійного забезпечення:

За результатами тристоронніх консультацій, проведених наприкінці 2016 року на виконання *пункту 2.94* Генеральної угоди, Мінсоцполітики було підготовлено законодавчі пропозиції щодо відновлення зупиненого з 2015 року щорічного перерахунку щомісячних страхових виплат для потерпілих на виробництві і реалізовано Законом України від 06.12.2016 № 1774–VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України».

Зокрема з 1 січня 2017 року встановлено новий розмір щомісячної страхової виплати потерпілим від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, у яких цей розмір менший розміру мінімальної заробітної плати у перерахунку на 100 відсотків втрати працездатності, на рівні розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 грудня 2016 року, з урахуванням ступеня втрати працездатності. Крім того, з 1 березня 2017 року перераховані суми щомісячних страхових виплат потерпілим на виробництві у зв'язку із зростанням у попередньому календарному році середньої номінальної заробітної плати з урахуванням коефіцієнта 1,236.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 03.10.2017 № 2148 передбачено, що у 2018–2020 роках щомісячні страхові виплати підвищуватимуться з урахуванням затвердженого Кабінетом Міністрів України коефіцієнта, а з 2021 року перерахунок виплат здійснюватиметься з урахуванням 50 % показника зростання споживчих цін та 50 % показника зростання середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, визначеного відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Наразі Мінсоцполітики розробляється проект постанови Уряду про перерахунок щомісячних страхових виплат з 1 березня 2018 року (пропонується коефіцієнт 1,2) та на виконання Закону №2148 передбачається встановлення з 1 березня 2018 року нового розміру щомісячної страхової виплати потерпілим від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, у яких розмір такої виплати менший за розмір мінімальної заробітної плати у перерахунку на 100 відсотків втрати професійної працездатності, на рівні розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня 2017 року, з урахуванням ступеня втрати працездатності.

До основних позитивів реалізації Генеральної Угоди у сфері пенсійного забезпечення можна віднести проведення з 1 жовтня 2017 року осучаснення розмірів раніше призначених пенсій із застосуванням показника середньої заробітної плати, який враховується при призначенні пенсій у поточному році (3764,40 грн). Проведення зазначеного осучаснення забезпечило зменшення різниці у розмірах пенсій, призначених у різні роки. Відновлено виплату пенсій працюючим пенсіонерам у повному розмірі незалежно від отримуваного заробітку.

Продовжено звільнення Пенсійного фонду України від невластивих для нього виплат. Зокрема, з 1 січня 2018 року за рахунок коштів державного бюджету запроваджується фінансування різниці між розміром пенсії із солідарної системи та

розміром прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб, виплату пенсій за вислугу років, компенсацію від застосування пільгового розміру ЄСВ за працюючих інвалідів на підприємствах УТОС та УТОГ, компенсацію коштів на виплату та доставку пенсій на пільгових умовах через ліквідацію або неплатоспроможність підприємств, що становить майже 40 млрд. грн (*п. 2.88*).

За розділом «***Гуманітарні питання, молодіжна політика, задоволення духовних потреб населення***» позитивом в реалізації Угоди є:

- оздоровлення та відпочинку дітей, у тому числі збереження мережі та відновлення роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (*пп. 2.102, 2.103.1*).

- здійснення профспілковими організаціями ряду заходів для підвищення якості надання таких послуг із залученням всіх можливих джерел фінансування (*п. 2.107*);

- фінансова підтримка всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств «Україна», «Спартак», «Колос»;

Також, спільними зусиллями Сторін вдалося домогтися у Державному бюджеті фінансування для надання кредитів на здобуття вищої освіти у обсязі 36,850 тис. грн на поточний рік та на 2018 рік (*п. 2.109.2*), здійснювалась фінансова підтримка діяльності молодіжних та дитячих громадських організацій на виконання загальнодержавних програм з питань сім'ї, жінок, молоді та дітей у межах бюджетних асигнувань (*п. 2.109.3*).

Реалізація норм Генеральної угоди стосовно ведення **соціального діалогу** ґрунтується на взаємодії профспілок з органами виконавчої влади та здійснюється шляхом участі уповноважених представників профспілок на засіданнях Уряду та Урядових комітетів (з питань економічної, фінансової та правової політики, розвитку паливно-енергетичного комплексу, інфраструктури, оборонної та правоохоронної діяльності; соціальної політики та гуманітарного розвитку; європейської, євроатлантичної інтеграції, міжнародного співробітництва та регіонального розвитку) (*п.3.3*).

Так, станом на 13 грудня 2017 року представниками СПО об'єднань профспілок прийнято участь у:

- 49 засіданнях Уряду, на яких розглянуто понад 1800 проектів актів законодавства, із них профспілками опрацьовано понад 220, які стосувалися соціально-економічної та трудової сфери, надано пропозиції до 35 проектів безпосередньо під час засідання. Так, під час засідання 14 червня ц.р. при розгляді проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2018-2020 роки» Головою СПО об'єднань профспілок Г.В. Осовим запропоновано у бюджетній резолюції врахувати питання оплати праці працівників бюджетної сфери.

Уповноваженими профспілковими представниками на засіданнях Урядових комітетів неодноразово піднімалось питання погашення заборгованості із виплати заробітної плати працівникам Миколаївського державного підприємства «Суднобудівний завод імені 61 комунара», на що було дано відповідні протокольні доручення низці міністерств, зокрема Міноборони необхідно було підготувати відповідний проект постанови на засідання Уряду 13.12.2017. Оскільки зазначене протокольне доручення виконано не було, Прем'єр-міністром України дано Урядове протокольне доручення ДК «Укроборонпром» щодо погашення заборгованості із виплати заробітної плати до 25 грудня ц.р. з наступним звітуванням на засіданні Кабінету Міністрів України 27 грудня 2017 року.

- 88 засіданнях Урядових комітетів, під час яких розглянуто понад 1220 проектів актів законодавства, з яких профспілками надано пропозицій майже до 400 проектів актів законодавства з питань соціально-економічної та трудової сфери. Так, завдяки принциповій позиції уповноважених представників СПО об'єднань профспілок знято з розгляду та відправлено на доопрацювання за участю профспілок проект Закону України

«Про внесення змін до Кодексу законів про працю України», проекти постанов Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту» та «Про внесення змін до Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування» тощо.

Також на виконання зобов'язання щодо вжиття підготовчих заходів для ратифікації Конвенції МОП № 151 «Про захист права на організацію та процедури визначення умов зайнятості на державній службі» СПО об'єднань профспілок погоджено підготовлений Нацдержслужбою відповідний законопроект. Наразі Профспілкою працівників державних установ України здійснюється контроль за його проходженням (*п. 3.5.*).

Позитивним моментом є й **проведення зустрічей представників СПО об'єднань** профспілок **з Прем'єр-міністром України Гройсманом В.Б** 7 листопада 2017 року та **Першим віце-прем'єр-міністром України** – Міністром економічного розвитку і торгівлі України **Кубівим С.І**. 30 листопада ц.р. За результатами зустрічей надано низку протокольних та окремих доручень з вирішення проблемних питань, які були порушені профспілковою стороною.

III. Основним негативом у реалізації положень Генеральної угоди є невиконання або часткове виконання Сторонами взятих на себе зобов'язань.

Окреслені нижче питання, потребують додаткових зусиль соціальних партнерів, зокрема у сфері:

зайнятості:

- станом на 12.12.2017 Стратегія розвитку промислового комплексу не представлена для обговорення та схвалення Урядом *(п.1.1, 1.2, 1.3, 1.8);*

- скорочення рівня безробіття (залишається досить високим – 9,6% (серед молоді – близько 20%), обсягів трудової міграції (за різними оцінками – від 2 до 6 млн осіб; 2 млн ВПО), а також кількості зайнятих у неформальному секторі економіки (4,0 млн осіб) *(п.1.3, 1.8, 1.22);*

- підвищення якості освітніх програм та подолання кризи в системі підготовки кадрів для промисловості, і як наслідок – подолання дефіциту кваліфікованих спеціалістів у сфері виробництва та низького рівня зайнятості серед осіб з вищою освітою *(п. 1.32, 1.36, 1.38, 1.39).*

У сфері оплати праці:

- завершення переговорів щодо встановлення в Генеральній угоді тарифної ставки робітника І розряду небюджетної сфери на 2017 рік лише у жовтні ц.р. *(п.2.4.);*

- забезпечення у 2017 році підвищення розміру мінімальної заробітної плати з урахуванням прогнозного рівня інфляції *(п.2.10);*

- незважаючи на наполягання профспілкової сторони, не проведено переговори Сторін щодо визначення розміру мінімальної заробітної плати на 2018 рік, як наслідок, передбачений Держбюджетом-2018 розмір мінімальної заробітної плати з 01.01.2018 складає лише 90% фактичного розміру прожиткового мінімуму (проти 100% станом на 01.01.2017) *(п.2.10, 2.26);*

- ігноруючи досягнуті домовленості про підготовку в рамках НТСЕР пропозицій щодо реформування оплати праці засідання НТСЕР із зазначеного питання у 2017 році не відбулося *(п. 2.11);*

Довідково: Профспілкова Сторона за результатами робочих консультацій представників Сторін НТСЕР 11.09.2017 направила Секретаріату НТСЕР проект Основних напрямів Стратегії подальшого реформування оплати праці в Україні та листом № 01-13/917-СПО від 22.11.2017 запропонувала провести зустріч з обговорення подальших шляхів реформування оплати праці.

- повернення працівникам заборгованої та забезпечення своєчасної виплати заробітної плати. Заборгованість з виплати заробітної плати протягом січня-жовтня 2017 року зросла на 37,2%, станом на 1 листопада становила 2457,6млн грн, з яких 1333,4 млн грн або 54,2% борги економічно активних підприємств та 729 млн. грн. або 29,7% борги підприємств-банкрутів (*п. 2.8, 2.23, 2.25*);

- підготовки законодавчих пропозицій щодо захисту вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця шляхом створення інституту гарантування таких виплат *(п.2.16)* та захисту працівників у випадку затримки виплати заробітної плати на активних підприємствах та на підприємствах – банкрутах *(п. 2.24);*

- недопущення поглиблення грошового розриву між посадовим окладом (тарифною ставкою) працівника І тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та мінімальною заробітною платою*(п. 2.29);*

- зменшення податкового навантаження на заробітну плату *(п. 2.14)*, зокрема відновлення дії неоподатковуваного мінімуму доходів громадян;

- забезпечення диференціації в оплаті праці працівників бюджетної сфери.

соціального захисту працюючих:

- не дивлячись на активну участь профспілок у засіданнях постійно діючих тристоронніх дорадчих органів при відповідних державних органах, при проведенні консультацій з основних напрямів державної цінової і тарифної політики відбулося значне підвищення цін на природний газ та тарифів на електроенергію, транспортні послуги, комунальні послуги та послуги зв'язку *(п. 1.9, 2.100)*;

- не всі проекти нормативно-правових актів надсилаються на погодження профспілкам, зокрема, з питань економічної, митно-тарифної та соціальної політики *(п. 1.19)*;

- законодавчих пропозицій щодо удосконалення методології визначення прожиткового мінімуму відповідно до конвенцій МОП не напрацьовано *(п. 2.83)*;

- внаслідок невиконання законодавства про прожитковий мінімум відбулося заниження його розміру у Державному бюджеті України на 2017 рік, чим знижено рівень соціального захисту вразливих категорій громадян *(п. 2.95).*

охорони праці:

- сприяння здійсненню профілактично-відновлювального лікування та оздоровлення працівників насамперед зайнятих в шкідливих умовах праці, зокрема в санаторіях-профілакторіях, санаторно-курортних закладах шляхом залучення усіх можливих джерел фінансування (*п. 2.51*);

- здійснення фінансування заходів Загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014–2018 роки, затвердженої Законом України від 4 квітня 2013 року № 178-VII (*п. 2.57*);

- передбачення в загальнодержавному реєстрі пацієнтів окремого обліку первинних звернень за медичною допомогою постраждалих внаслідок травм, реєстрацію, облік виробничих травм та професійних захворювань (*п. 2.56*);

- надання профспілковій стороні узагальненої інформації про стан проведення атестації робочих місць за умовами праці та надання працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці у розрізі видів економічної діяльності та періодичних профілактичних медичних оглядів працівників *(п. 2.54)*;

- внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту Концепції відновлення медицини праці в Україні та здійснення профілактичних заходів із запобігання професійним захворюванням і професійним отруєнням у працівників, зайнятих на виробництвах з шкідливими умовами праці (*п. 2.61.*);

- забезпечення виділення коштів на заходи з охорони праці в повному обсязі відповідно до кошторисів. Фінансування цих заходів відбувається за залишковим

принципом, а в більшості випадків - зовсім не здійснюється внаслідок відсутності коштів (*п. 2.63*).

Також не повною мірою виконується зобов'язання щодо створення протягом 2016 року в центральних органах виконавчої влади, а до кінця 2017 року у місцевих органах виконавчої влади відповідно до Закону України «Про охорону праці» структурних підрозділів або визначення уповноважених осіб з охорони праці та забезпечення їх належної роботи в рамках системи управління охороною праці на державному, галузевому і регіональному рівнях (*п. 2.57*);

- підготовка для внесення Президентом України проекту Закону України щодо ратифікації Конвенції 2006 року про працю в морському судноплавстві (*п. 2.59*);

- здійснення Урядом розгляду за участі сторін соціального діалогу питання стану виробничого травматизму і професійних захворювань в Україні (*п. 2.64*);

- передбачення Фондом соціального страхування у 2016 і 2017 роках в бюджеті коштів на проведення навчання представників роботодавців, профспілок, органів виконавчої влади і місцевого самоврядування з питань охорони праці і запровадження з 2016 року на національному каналі телевізійного проекту «Безпека праці та життєдіяльності» (*пп. 2.47, 2.47.1,2.47.2*);

- здійснення кваліфікованого громадського контролю профспілок за додержанням роботодавцями законодавства про охорону праці у зв'язку із скороченням штату технічних інспекторів праці профспілок (з 2013 по 2017 роки їх фактична чисельність скоротилась з 199 осіб до 75 – на 62%) та інших представників профспілок з питань охорони праці.

Незважаючи на неодноразові спроби профспілкової сторони (*п. 2.94*) збільшити мінімальний розмір допомоги безробіттю, на жаль, цей розмір з 1 грудня 2016 року знизився до 72,5% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб (до цього було 80%) і хоча в подальшому його було підвищено до 1280 грн, але це становить всього 72,6% прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Не виконуються домовленості сторін соціального діалогу в частині ***удосконалення системи пільгового пенсійного забезпечення*** осіб, зайнятих у шкідливих і важких умовах праці (п. 2.89). Не врегульованим залишається питання врахування до пільгового стажу періодів роботи, не підтверджених атестацією робочих місць, через її несвоєчасне проведення. Залишається без змін порядок фінансування виплати пенсій на пільгових умовах, що лежить важким фінансовим тягарем на підприємствах. Не закінчено роботу по відновленню професій (посад) у шкідливих і важких умовах праці, які не увійшли до списків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. № 461.

Продовжується практика непогодження зі сторонами соціального діалогу проектів законодавчих та нормативно-правових актів, які мають важливе соціальне значення. Зокрема, Мінсоцполітики внесений на розгляд ВРУ без погодження проект Закону України «Про внесення змін до окремих законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» (реєстр. № 6614), яким, зокрема, знижено величину вартості одного року страхового стажу з 1,35% до 1,0%, запроваджено поступове підвищення необхідного для призначення пенсії страхового стажу до 35 років, скасовано пенсії за вислугу років, щомісячну індексацію пенсій тощо.

Невиконання в повному обсязі окремих пунктів за розділом **«Гуманітарні питання, молодіжна політика, задоволення духовних потреб населення»** Угоди дає можливість вимагати від урядової сторони виконання взятих на себе зобов'язань стосовно, зокрема: забезпечення службовим житлом (*п. 2.105.3*), залучення представників профспілкових організацій підприємств до переговорів з роботодавцями з питань стимулювання сплати підприємствами першого внеску за придбання квартири робітниками (*п. 2.105.6*); стипендіального забезпечення (*п. 2.108*) – запровадження нового механізму

стипендіального забезпечення призвело до зменшення кількості отримувачів стипендій (40-45%) від загального числа студентів, які навчаються за рахунок держбюджету, скорочення фінансування, як запропоновано у 2018 році на 21%, значно зменшить рівень стипендіального забезпечення.

Участь в програмах молодіжного житлового будівництва (*п. 2.105.2*) за програмою здешевлення іпотеки фінансування Державним бюджетом не передбачено.

Надання пільгових довготермінових кредитів (*п. 2.105.1*) за Державною програмою у поточному році фінансується лише за рахунок коштів місцевих бюджетів та статутного капіталу Державного Фонду сприяння молодіжному житловому будівництву, в Державному бюджеті кошти не передбачені. За регіональними програмами за рахунок коштів місцевих бюджетів заплановано 174,2 млн грн (що складає 48% від передбачених відповідно до Державної програми – 361,4 млн грн). Станом на 1 грудня 2017 року фактично використано 85 % цих коштів, або 145,6 млн грн, укладено 299 договорів.

Часткова компенсація відсоткової ставки іпотечних кредитів (*п. 2.105.4.*) кредитів комерційних банків молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла передбачаються лише за раніше укладеними договорами.

Розвиток програм забезпечення молоді житлом (*п. 2.103.4.*) – у 2017 році закінчується термін дії Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013–2017 роки. Мінрегіон розробив проект постанови КМУ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2012 року № 967 «Про затвердження Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013–2017 роки», яким передбачається продовження зазначеної Програми на період до 2020 року. На сьогодні Постанова не затверджена.

Щодо розробки і затвердження Типового положення «Про студентський та учнівський гуртожитки» (*п.2.112.*) – у МОН проект знаходиться на стадії підготовки.

Також варто зазначити, що Урядовою стороною систематично порушується Порядок здійснення ***соціального діалогу*** в частині попереднього погодження законопроектів та проектів інших нормативно-правових актів (*п.3.2.*).

Так, без попереднього погодження з СПО об'єднань профспілок Кабінетом Міністрів України внесено, зокрема:

- на розгляд Верховної Ради України проекти законів України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (реєстр. № 5000 від 15.09.2016), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (реєстр. № 5130 від 15.09.2016), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (реєстр. № 1774-VIII від 06.12.2016), законопроекти з питань пенсійної реформи тощо.
- на своє засідання проекти постанов Кабінету Міністрів України «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2016 рік та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2017–2019 роки»; «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2018–2020 роки», розпорядження «Про схвалення проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2018–2020 роки» тощо.

Також слід зауважити, що в результаті зустрічей профспілок і з **Прем'єр-міністром України** й з **Першим віце-прем'єр-міністром України** – Міністром економічного розвитку і торгівлі України надається низка протокольних та окремих доручень щодо вирішення проблемних питань, порушених профспілковою стороною, однак проведений аналіз виконання цих доручень свідчить про невисоку активність окремих центральних та місцевих органів виконавчої влади.

IV. Щодо додаткових заходів, спрямованих на виконання Генеральної угоди на 2016–2017 роки

Стан виконання додаткових заходів (протокольних доручень), спрямованих на забезпечення виконання норм Генеральної угоди, які були схвалені Сторонами на засіданні спільної робочої комісії 22 травня 2017 року (протокол засідання СРК №12 від 13, 27 квітня; 15, 22 травня 2017 року), на думку профспілкової сторони, є незадовільним, а сама процедура розгляду стану виконання цих заходів, узгодження та схвалення нових носить суто формальний характер. Зокрема, профспілкова сторона оцінює виконання попередніх протокольних домовленостей як «не виконані» за пунктами Генеральної угоди: 1.6., 1.17., 2.14, 2.15, 1.24.2, 2.30, 2.32.2, 2.57, 2.64, 2.88, 2.89, 2.92, 2.104, 2.111, 2.112.

Варто зазначити, що лише два додаткові заходи були сприйняті стороною ОВВ, зокрема:

- *до п. 2.83* **Мінсоцполітики** в листопаді 2017 року активізувати роботу Міжвідомчої робочої групи щодо вдосконалення методології визначення прожиткового мінімуму.

- *до п. 2.15, 2.23., 2.24., 2.25* **Мінсоцполітики** у листопаді – грудні 2017 року провести зустріч з представниками зацікавлених органів виконавчої влади та соціальних партнерів щодо подальших шляхів реформування оплати праці, у тому числі забезпечення своєчасної виплати заробітної плати.

Разом з цим, профспілкова сторона на черговому засіданні Спільної робочої комісії повноважних представників, яке заплановане на 22 грудня ц.р., наполягатиме на необхідності вжиття наступних заходів з метою виконання Генеральної угоди у повному обсязі:

До ч. 2 абз.2 п. 2.10.

Мінфіну, іншим центральним органам виконавчої влади в І кварталі 2018 року забезпечити при доопрацюванні проекту Держбюджету на 2018 рік встановлення прожиткового мінімуму для працездатних осіб та мінімальної заробітної плати на рівні фактичного прожиткового мінімуму – 4023 грн та їх підвищення протягом року з урахуванням прогнозного рівня інфляції.

До п. 2.15.

Мінсоцполітики за участі соціальних партнерів та наукових експертів протягом 3 місяців розробити Методику розрахунку мінімальної заробітної плати на основі законодавчо визначеного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, розрахованого за новою методологією відповідно до положень Конвенції МОП № 117, та з урахуванням сімейної складової відповідно до ст. 4 ЄСХ, Конвенції МОП № 131, Рекомендації МОП № 135.

До п. 2.23., 2.24.,2.25

Мінсоцполітики, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним, Київській міській держадміністрації:

1. Розглянути **в січні (І кварталі) 2018 року** на засіданні Кабінету Міністрів України стан виконання плану невідкладних заходів щодо погашення заборгованості із заробітної плати, затвердженого розпорядженням КМУ № 517-р від 22.07.2016 р.

2. Забезпечити регулярне проведення засідань Комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат та організувати контроль за виконанням прийнятих рішень (постійно).

Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним, Київській міській держадміністрації забезпечити **до 1 січня 2018 року** погашення заборгованості із виплати заробітної плати на економічно активних підприємствах державної

форми власності та на тих підприємствах, де частка державної форми власності перевищує 50 %.

Мінсоцполітики, Мінюсту, іншим центральним органи виконавчої влади розробити в І кварталі 2018 року за участі соціальних партнерів та наукових експертів та внести на розгляд КМУ законопроект щодо захисту заробітної плати відповідно до розділу III Конвенції № 173 Міжнародної організації праці про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця шляхом створення інституту гарантування таких виплат.

До п. 2.29.

Мінфіну, Мінсоцполітики за результатами **І кварталу 2018 року** забезпечити при доопрацюванні проекту Державного бюджету України на 2018 рік фінансування видатків бюджетної сфери для забезпечення реалізації підвищення І тарифного розряду ЄТС впродовж року з урахуванням фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, забезпечення диференціації в оплаті праці, здійснення індексації, погашення заборгованості з виплати заробітної плати тощо.

До п.2.56.

МОЗу до 1 січня 2018 року створити загальнодержавний реєстр пацієнтів окремий облік первинних звернень за медичною допомогою постраждалих внаслідок травм, реєстрацію, облік виробничих травм та професійних захворювань.

До п.2.57.

Мінфіну до 1 січня 2018 року:

1. Надати СПО об'єднань профспілок інформацію про стан врахування бюджетних запитів на виконання Загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014– 2018 роки

2. Розглянути пропозиції виконавців заходів Програми щодо внесення відповідних змін до видатків Державного бюджету України на 2017 рік з метою забезпечення фінансування заходів, які передбачені Програмою у 2017 році, а також їх бюджетні запити щодо фінансування Програми у 2018 році.

До п.2.64

Кабінету Міністрів України, Мінсоцполітики, Держпраці розглянути **в І кварталі 2018 року** на засіданні Уряду за участі сторін соціального діалогу стан виробничого травматизму і професійних захворювань в Україні.

Узагальнено управлінням соціального діалогу та колективно-договірного регулювання апарату ФПУ

Додаток 2
до постанови Президії ФПУ
від 21.12.2017 № П–12–3

Проект

ЗАЯВА
СПО об'єднань профспілок щодо переговорного процесу з укладення Генеральної угоди на новий строк

З метою ініціювання колективних переговорів з укладення Генеральної угоди на новий строк ***всі шість репрезентативних*** всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні 8 вересня 2017 року уклали Угоду про створення Спільного представницького органу та затвердили склад Робочої комісії на переговори.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про колективні договори і угоди» (далі – Закон) СПО об'єднань профспілок 31 жовтня 2017 року ***ініціював початок колективних переговорів*** та сформував і направив іншим сторонам ***Декларацію цілей і завдань профспілкової сторони*** для ведення консультацій та колективних переговорів з укладення Генеральної угоди на новий строк та склад Робочої комісії.

Незважаючи на вимогу Закону щодо початку колективних переговорів протягом 7 днів, профспілкова сторона зіштовхнулася із їх затягуванням іншими сторонами соціального діалогу. Так, урядова сторона сформувала свій склад переговорної команди лише 13 листопада ц.р., а ***сторона роботодавців й досі не надала свій склад***. Своє занепокоєння з цього питання СПО висловив ще 17 листопада ц.р., закликавши СПО роботодавців прискорити формування складу групи повноважних представників.

Профспілки вважають, що ***Генеральна угода є фундаментом*** для регулювання соціально-трудових відносин на державному рівні, на основі якої укладаються галузеві (міжгалузеві), територіальні угоди в інтересах понад 7 млн працівників – членів профспілок.

Враховуючи, що Програма діяльності Кабінету Міністрів України, Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», Прогноз економічного і соціального розвитку України та процес бюджетного планування сформовані на 2018–2020 роки, СПО об'єднань профспілок чітко визначив свою позицію, що нова ***Генеральна угода має укладатись на трирічний період***.

Для забезпечення безперервності регулювання соціально-трудових відносин нова Генеральна угода має собою замінити чинну. СПО об'єднань профспілок впевнений, що ***Генеральна угода, укладена на 2016–2017 роки*** відповідно до вимог статті 9 Закону ***продовжуватиме «діяти до того часу, поки сторони не укладуть нову або не переглянуть чинну»***. Однак, враховуючи затягування переговорів іншими сторонами, існує ризик появи правового вакууму регулювання соціально-трудових відносин, оскільки представники сторони роботодавців нещодавно заявили, що чинна Генеральна угода з їхньої точки зору завершує свою дію 31 грудня 2017 року.

Незважаючи на зусилля профспілок, є ризик, що до цієї дати нову Генеральну угоду ще не буде укладено. Тому, з метою стимулювання переговорного процесу та визначення його часових рамок, СПО об'єднань профспілок вважає допустимим, як компроміс, ***формалізувати продовження дії чинної Генеральної угоди*** на 2018 рік, шляхом внесення змін й актуалізації її положень.

Закликаємо сторони переговорного процесу **негайного розпочати колективні переговори** з укладення Генеральної угоди на новий строк та **забезпечити виконання норм і положень законів України** «Про колективні договори і угоди», «Про соціальний діалог в Україні» з метою своєчасного укладення Угоди та створення умов для цивілізованого регулювання соціально-трудових відносин.

Додаток 3
до постанови Президії ФПУ
від 21.12.2017 № П–12– 3

Пропозиції
Спільної робочої комісії повноважних представників сторін
щодо внесення змін та доповнень до Генеральної угоди на 2016–2017 роки
за результатами засідання СРК 11.12.2017

№ з/п	Чинна редакція	Пропозиції щодо змін до тексту Угоди	Редакція положення після внесення змін
	Для забезпечення реального вирішення проблемних питань економічного розвитку і діяльності бізнесу в країні сторони домовились:		
1.	1.23. Протягом **2016 року**: 1.23.1. Розглянути питання щодо запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності для новостворених експортних виробництв за умови створення певної кількості робочих місць, визначеного обсягу інвестицій та частки експорту з дотриманням положень Закону України „Про державну допомогу суб'єктам господарювання"; 1.23.2. Провести переговори щодо збільшення рівня зв'язаних ставок увізного мита на окремі товари (товарні групи) у рамках угод СОТ; 1.23.3. Розробити та впровадити заходи нетарифного регулювання імпорту, зокрема із використанням дозволених СОТ механізмів технічного захисту внутрішнього ринку від імпорту неякісного товару, що несе загрозу життю, здоров'ю людей та шкоду навколишньому природному середовищу; 1.23.4. Здійснити аналіз номенклатури і обсягів закупівель підприємствами з державною часткою власності з метою визначення переліку товарів, які можуть бути закуплені ними відповідно до чинного законодавства у вітчизняних виробників.	Відкоригувати строк виконання п. 1.23. Цифри та слова „2016 року" замінити словами „дії Угоди".	1.23. Протягом **дії Угоди**: 1.23.1. Розглянути питання щодо запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності для новостворених експортних виробництв за умови створення певної кількості робочих місць, визначеного обсягу інвестицій та частки експорту з дотриманням положень Закону України „Про державну допомогу суб'єктам господарювання"; 1.23.2. Провести переговори щодо збільшення рівня зв'язаних ставок увізного мита на окремі товари (товарні групи) у рамках угод СОТ; 1.23.3. Розробити та впровадити заходи нетарифного регулювання імпорту, зокрема із використанням дозволених СОТ механізмів технічного захисту внутрішнього ринку від імпорту неякісного товару, що несе загрозу життю, здоров'ю людей та шкоду навколишньому природному середовищу; 1.23.4. Здійснити аналіз номенклатури і обсягів закупівель підприємствами з державною часткою власності з метою визначення переліку товарів, які можуть бути закуплені ними відповідно до чинного законодавства у вітчизняних виробників.
	Сторони домовились:		

2.	2.2. Темпи зростання середньої заробітної плати на підприємствах, організаціях небюджетної сфери усіх форм власності, де її розмір перевищує 3 (три) **мінімальні заробітні плати**, визначаються галузевими угодами з дотриманням гарантій, встановлених чинним законодавством.	У пункті 2.2 слова „мінімальні заробітні плати" замінити словами „прожиткових мінімуми для працездатних осіб, встановлених в законі про Державний бюджет України на відповідний рік".	2.2. Темпи зростання середньої заробітної плати на підприємствах, організаціях небюджетної сфери усіх форм власності, де її розмір перевищує 3 (три) **прожиткових мінімуми для працездатних осіб, встановлених в законі про Державний бюджет України на відповідний рік**, визначаються галузевими угодами з дотриманням гарантій, встановлених чинним законодавством.
3.	2.13 Розробити пропозиції щодо забезпечення єдиних підходів в оплаті праці працівників національних закладів.	Виключити з тексту Угоди	**Виключити**
4.	2.16. Протягом **2016 року** розробити та подати до Верховної Ради України законопроект щодо захисту заробітної плати відповідно до розділу III Конвенції № 173 Міжнародної організації праці про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця шляхом створення інституту гарантування таких виплат.	Відкоригувати строк виконання п. 2.16. Цифри та слова „2016 року" замінити цифрами та словами „I півріччя 2018 року".	2.16. Протягом **I півріччя 2018 року** розробити та подати до Верховної Ради України законопроект щодо захисту заробітної плати відповідно до розділу III Конвенції № 173 Міжнародної організації праці про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця шляхом створення інституту гарантування таких виплат.
5.	2.45. Спільно опрацювати у 2016 році комплекс заходів щодо забезпечення легалізації трудових відносин на підприємствах, в установах, організаціях з метою скорочення обсягів нелегальної праці та нелегальної зарплати.	Пункт 2.45 у викласти новій редакції.	2.45. Співпрацювати задля вирішення проблеми незадекларованої праці в Україні, у тому числі з питань щодо: своєчасної та у повному обсязі оплати праці; додержання мінімальних гарантій в оплаті праці; оформлення трудових відносин.
6.	2.46. Спільно опрацювати протягом **2016-2017 років** пропозиції щодо ратифікації наступних Конвенцій МОП: 2.46.1. № 121 1964 року про допомогу у випадках виробничого травматизму; 2.46.2. № 152 1979 року про техніку безпеки та гігієну праці на портових роботах; 2.46.3. № 167 1988 року про безпеку та гігієну праці у будівництві; 2.46.4. № 187 2006 року про основи, що сприяють безпеці та гігієні праці.	Відкоригувати строк виконання п. 2.46. Цифри та слова „2016-2017 років" замінити словами „дії Угоди".	2.46. Спільно опрацювати протягом **дії Угоди** пропозиції щодо ратифікації наступних Конвенцій МОП: 2.46.1. № 121 1964 року про допомогу у випадках виробничого травматизму; 2.46.2. № 152 1979 року про техніку безпеки та гігієну праці на портових роботах; 2.46.3. № 167 1988 року про безпеку та гігієну праці у будівництві; 2.46.4. № 187 2006 року про основи, що сприяють безпеці та гігієні праці.

7.	2.48. Опрацювати **у 2016 році** питання удосконалення державної статистичної звітності для об'єктивного спостереження за реальним станом умов та безпеки праці, виробничого травматизму, професійної захворюваності, їх соціально-економічних наслідків, видатків роботодавців на заходи поліпшення умов та безпеки праці.	Виключити з тексту пункту 2.48 слова „у 2016 році".	2.48. Опрацювати питання удосконалення державної статистичної звітності для об'єктивного спостереження за реальним станом умов та безпеки праці, виробничого травматизму, професійної захворюваності, їх соціально-економічних наслідків, видатків роботодавців на заходи поліпшення умов та безпеки праці.
	Кабінет Міністрів зобов'язується:		
8.	2.58. Створити протягом **2016 року в центральних органах виконавчої влади, а до кінця 2017 року у місцевих органах виконавчої влади** відповідно до Закону України „Про охорону праці" структурні підрозділи або визначити уповноважену особу з охорони праці та забезпечити їх належну роботу в рамках системи управління охороною праці на державному, галузевому і регіональному рівнях.	Відкоригувати строк виконання п. 2.58. Цифри та слова „2016 року в центральних органах виконавчої влади, а до кінця 2017 року у місцевих органах виконавчої влади" замінити словами „дії Угоди в центральних та місцевих органах виконавчої влади" та викреслити слова: «в рамках системи управління охороною праці на державному, галузевому і регіональному рівнях».	2.58. Створити протягом **дії Угоди в усіх центральних та місцевих органах виконавчої влади** відповідно до Закону України „Про охорону праці" структурні підрозділи або визначити уповноважену особу з охорони праці та забезпечити їх належну роботу.
9.	2.59. Підготувати для внесення Президентом України **в 2016 році** проект Закону України щодо ратифікації Конвенції 2006 року про працю в морському судноплавстві.	Відкоригувати строк виконання п. 2.59. Слова та цифри „в 2016 році" замінити словами та цифрами „у І півріччі 2018 року".	2.59. Підготувати для внесення Президентом України **у І півріччі 2018 року** проект Закону України щодо ратифікації Конвенції 2006 року про працю в морському судноплавстві.
10.	2.61. **У 2016 році** внести на розгляд Кабінету Міністрів Концепцію відновлення медицини праці в Україні та здійснення профілактичних заходів із запобігання професійним захворюванням і	Відкоригувати строк виконання п. 2.61. Слова та цифри „У 2016 році" замінити	2.61. **Протягом дії Угоди** внести на розгляд Кабінету Міністрів Концепцію відновлення медицини праці в Україні та здійснення профілактичних заходів із запобігання професійним захворюванням і професійним

	професійним отруєнням у працівників, зайнятих на виробництвах з шкідливими умовами праці, а також з комплексом профілактичних заходів, спрямованих на запобігання професійним захворюванням і професійним отруєнням працівників, зменшення кількості смертельних випадків на виробництві від серцево-судинної недостатності та порушення мозкового кровообігу та випадків смерті на робочому місті, не пов'язаних з виробництвом.	словами „Протягом дії Угоди".	отруєнням у працівників, зайнятих на виробництвах з шкідливими умовами праці, а також з комплексом профілактичних заходів, спрямованих на запобігання професійним захворюванням і професійним отруєнням працівників, зменшення кількості смертельних випадків на виробництві від серцево-судинної недостатності та порушення мозкового кровообігу та випадків смерті на робочому місті, не пов'язаних з виробництвом.
	Сторони домовились:		
11.	2.83. Підготувати **протягом 2016 року** проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про прожитковий мінімум" стосовно нових підходів щодо методології визначення прожиткового мінімуму відповідно до конвенцій МОП.	Виключити з тексту пункту 2.83 слова та цифри „протягом 2016 року".	2.83. Підготувати проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про прожитковий мінімум" стосовно нових підходів щодо методології визначення прожиткового мінімуму відповідно до конвенцій МОП.
12.	2.84. Провести **протягом 2016-2017 років** тристоронні консультації за участі міжнародних експертів щодо удосконалення системи державних соціальних стандартів та гарантій з метою їх наближення до міжнародних стандартів.	Виключити з тексту пункту 2.84 слова та цифри „протягом 2016-2017 років".	2.84. Провести тристоронні консультації за участі міжнародних експертів щодо удосконалення системи державних соціальних стандартів та гарантій з метою їх наближення до міжнародних стандартів.
	додаток 7 до Угоди **Перелік неузгоджених сторонами положень** 1. Сторони з незалежних від них причин не дійшли в ході переговорів згоди з таких питань:		
13.	3.13. Актуалізувати та **у I кварталі 2016 року** ***затвердити*** оновлені набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для основних соціальних та демографічних груп населення для визначення прожиткового мінімуму.	Виключити з додатку 7 до Угоди.	**Вилучити.**

Редакцію пунктів 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.17, 1.21, 1.30, 2.6, 2.10 (ч. 3), 2.14, 2.15, 2.21, 2.22, 2.25, 2.28, 2.29, 2.30, 2.32, 2.47, 2.49, 2.51, 2.60, 2.65.1, 2.66, 2.94, 2.103, 2.108, пункту 4 додатку 4 до Угоди, залишити без змін.

Додатково на засіданні СРК 22.12.2017 обговорити пропозиції щодо внесення змін до абзацу другого Загальних положень (*строк дії Угоди*), пунктів 2.4, 2.96.

Продовження додатку 3
до постанови Президії ФПУ
від 21.12.2017 № П – 12 — 3

Неузгоджені пропозиції сторін щодо внесення змін та доповнень до чинної Генеральної угоди
за результатами засідання СРК 11.12.2017

Положення Генеральної угоди	**Пропозиції Сторони органів виконавчої влади**	**Пропозиції профспілкової Сторони**	**Пропозиції Сторони роботодавців**
Загальні положення			
Абз. 2 Загальних положень: Генеральну Угоду укладено **на 2016–2017 роки**.	**Необхідно визначити позицію Сторони ОВВ стосовно можливості продовження строку дії Угоди** *Попередньо пропонувалося до засідання СРК 11.12.2017* відкоригувати строк дії Угоди: „Генеральну Угоду укладено **на 2016–2018 роки**.". *Під час засідання СРК 11.12.2017 висловлено позицію щодо доцільності проведення переговорів з укладення нової Генеральної угоди.*	Погоджували попередню пропозицію ЦОВВ **<u>Позиція 11.12.2017:</u>** **Угода діятиме до укладення нової без внесення змін та прийняття рішень щодо продовження її дії.** *Аргументом є норма статті 9 Закону України „Про колективні договори і угоди", якою встановлено, що <u>після закінчення строку дії колективний договір, угода **продовжує діяти** до того часу, поки сторони не укладуть новий або не переглянуть чинний, **якщо інше не передбачено** договором, **угодою**</u>.* *Представники профспілкової Сторони вважають, що в Угоді визначено строк її дії, а не конкретна дата втрати нею чинності, а тому слід розуміти, що після закінчення вказаного строку дія Угоди продовжується.*	Погоджували попередню пропозицію ЦОВВ **<u>Позиція 11.12.2017:</u>** **Угода втратить чинність у 2018 році.** *Аргументом є норма статті 9 Закону України „Про колективні договори і угоди".* *Представники Сторони роботодавців вважають, що Угодою передбачене „інше", тобто чітко визначено строк її дії, який не може бути продовжено автоматично.*
2.4. **У 2017 році** на	*Попередньо пропонувалося:*	**Очікується остаточна позиція**	**Очікується остаточна**

підприємствах, в організаціях небюджетної сфери всіх форм власності тарифна ставка робітника I розряду встановлюється у розмірі: – визначеному відповідною галузевою, територіальною угодою, колективним договором; – для галузей, в яких не укладено галузеві угоди або положення укладених угод (згідно з реєстром, розміщеним на сайті Міністерства соціальної політики) не регулюють розмір тарифної ставки робітника I розряду, – на рівні, що не менше як на 10 % перевищує визначений Законом України "Про Державний бюджет України на 2017 рік" прожитковий мінімум для працездатної особи.	Слова **«у 2017 році»** замінити словами **«у 2017-2018 роках».**	*Попередньо пропонувалося:* 2.4. **У 2017-2018 роках** на підприємствах, в організаціях небюджетної сфери всіх форм власності тарифна ставка робітника I розряду встановлюється у розмірі: – визначеному відповідною галузевою, територіальною угодою, колективним договором; – для галузей, в яких не укладено галузеві угоди або положення укладених угод (згідно з реєстром, розміщеним на сайті Міністерства соціальної політики) не регулюють розмір тарифної ставки робітника I розряду, – на рівні, що не менше як на 10 % перевищує визначений **законом про Державний бюджет України на відповідний рік** прожитковий мінімум для працездатної особи.	**позиція** *Попередньо (до засідання СРК 11.12.2017) було погоджено пропозицію профспілкової Сторони.*
2.96. Забезпечувати інформаційну відкритість Пенсійного фонду України, розширити публікування прогнозних та аналітичних матеріалів, статистичні дані стосовно надходження коштів до Пенсійного фонду, кількості пенсіонерів (у т. ч. за видами одержуваних пенсій) та середніх розмірів пенсій, одержувачів різних пенсійних виплат.	Необхідно прийняти рішення щодо можливості врахування оновленої пропозиції профспілкової Сторони.	Профспілкова Сторона пропонує оновлену редакцію пункту за результатами засідання 11.12.2017: „2.96. Забезпечувати інформаційну відкритість Пенсійного фонду України, **фондів соціального страхування з метою отримання інформації застрахованими особами та страхувальниками, зокрема, надання прогнозних та аналітичних матеріалів, статистичних даних про надходження та виділення страхових коштів на окремі види страхових**	

	В ході засідання 11.12.2017 висловлено застереження щодо змісту оновленої редакції пункту, запропонованої профспілковою Стороною, зокрема стосовно словосполучень „повноцінну інформаційну відкритість та прозорість", „отримання повної інформації".

виплат (пенсій) та їх розміри, соціальних послуг тощо.". *Під час засідання 11.12.2017 профспілкова Сторона пропонувала* ***викласти пункт в новій редакції:*** *„2.96. Забезпечувати* ***повноцінну*** *інформаційну відкритість* ***та прозорість*** *Пенсійного фонду України,* ***фондів соціального страхування з метою отримання повної інформації застрахованими особами та страхувальниками, зокрема, надання прогнозних та аналітичних матеріалів, статистичних даних про виділення страхових коштів на окремі види страхових виплат (пенсій) та їх розміри, соціальних послуг тощо.".***	*Сторона роботодавців 11.12.2017 пропонувала* ***вилучити пункт.***